

STATUT PTK
1935

STATUT

POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEGO

WARSZAWA
1935

I-1574/

Na mocy decyzji Komisarza Rządu m. st. Warszawy z dnia 7 lutego 1935 roku Nr. BS II-6/806 wydanej na podstawie artykułu 21 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 roku (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 808) ponownie wpisano do rejestru stowarzyszeń i związków Komisariatu Rządu m. st. Warszawy pod Nr. 589 stowarzyszenie (związek) pod nazwą „Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze” (P.T.K.) Warszawa, dn. 7 lutego 1935 r.

Za Komisarza Rządu

(—) *Tadeusz Range*

Zastępca Naczelnika Wydziału Bezpieczeństwa.

I. Nazwa, siedziba, zakres terytorjalny i charakter prawny.

§ 1. Stowarzyszenie nosi nazwę: „Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze” (P. T. K.) i używa pieczęci z takim samym napisem.

§ 2. Terenem działalności Stowarzyszenia jest Rzeczpospolita Polska i terytorjum wolnego miasta Gdańska. Siedzibą centralnych władz Stowarzyszenia jest Warszawa.

§ 3. Stowarzyszenie jest osobą prawną.

II. Cele Stowarzyszenia i środki działania.

§ 4. Stowarzyszenie ma na celu:

- 1) budzić zamiłowanie do zwiedzania, poznawania i badania Polski, oraz jej kultury;

- 2) ułatwiać zwiedzanie Polski swoim i obcym, popierać rozwój turystyki polskiej we wszystkich jej formach w kraju i zagranicą;
- 3) gromadzić, opracowywać i wydawać materiały naukowe, dotyczące krajoznawstwa ziem polskich i krajów sąsiednich, historycznie i geograficznie z nimi związanych;
- 4) współdziałać w ochronie zabytków przyrody i kultury ziem polskich, oraz w propagandzie i ochronie rodzimego obyczaju (swojszczyzny).

§ 5. Dla osiągnięcia powyższych celów stowarzyszenie może rozwijać działalność z zachowaniem obowiązujących przepisów prawa, przez:

- a) wydawanie i popieranie publikacji naukowych, literackich i artystycznych, odnoszących się do krajoznawstwa i turystyki ziem polskich;
- b) wydawanie Słownika Geograficznego Państwa Polskiego;
- c) wydawanie czasopisma, poświęconego celom stowarzyszenia, oraz periodycznych biuletynów informacyjnych;
- d) wydawanie przewodników po Polsce i jej częściach w języku polskim i w językach obcych;
- e) popularyzację wiadomości, dotyczących krajoznawstwa polskiego;
- f) tworzenie i utrzymywanie muzeów krajoznawczych;

- g) gromadzenie bibliotek, zbiorów fotografii, przezroczy, filmów i t. p., związanych z celami stowarzyszenia;
- h) odczyty i kursy, pokazy przezroczy i filmów, związanych z celami stowarzyszenia;
- i) prowadzenie i rozwijanie krajoznawczej akcji wychowawczej wśród młodzieży, w kierunku poznania Polski, oraz pogłębiania przywiązania do ziemi rodzinnej i dorobku kultury polskiej;
- j) zdjęcia kinematograficzne i fotograficzne ziem polskich;
- k) organizowanie zjazdów i kongresów, oraz urządzenie wystaw, związanych z celami stowarzyszenia;
- l) starania o udogodnienia komunikacyjne, administracyjne i finansowe w interesie ruchu turystycznego w Polsce;
- l) wyjednywanie zniżek i udogodnień dla członków;
- m) budowę i utrzymywanie schronisk i domów wycieczkowych;
- n) znakowanie ścieżek turystycznych, ustawianie na drogach wskaźników orientacyjnych i drogowskich;
- o) wywieszanie map turystycznych na dworcach kolejowych i w innych miejscach, częściej odwiedzanych;
- p) organizację wycieczek zbiorowych;
- r) pomoc wycieczkom krajowym i zagranicznym;

- s) współdziałanie z biurami podróży;
- t) utrzymywanie turystycznych biur informacyjnych, lub też wyznaczenie delegatów wszędzie, gdzie to okaże się potrzebne;
- u) kształcenie przewodników;
- w) uprawianie i rozwój specjalnych rodzajów turystyki (samochodowej, wodnej, narciarskiej, kolarskiej i t. p.) za pośrednictwem sekcji;
- x) współdziałanie w sekcji, zmierzającej do podniesienia polskiego przemysłu turystycznego, w szczególności hotelarstwa, przedsiębiorstw komunikacyjnych, przez popieranie rozwoju polskich uzdrowisk, zdrojowisk i letnisk;
- y) utrzymywanie stosunków z polskimi i obcymi towarzyszami o pokrewnych celach;
- z) wszelkie inne środki, zgodne z prawem i z niniejszym statutem, które prowadzą do osiągnięcia celów stowarzyszenia.

III. Organizacja Stowarzyszenia.

§ 6. Stowarzyszenie dzieli się pod względem organizacyjnym na Oddziały.

Są to organizacje terytorjalne, nie posiadające osobowości prawnej, rządzące się ramowym regulaminem, uchwalonym na podstawie niniejszego statutu przez Za-

Urząd Główny P. T. K. Oddziałom podlegają koła miejscowe. Grupy oddziałów, dla skoordynowania ich działalności, mogą tworzyć okręgi P. T. K.

§ 7. Z wyjątkiem członków honorowych i korespondentów, każdy członek stowarzyszenia musi być członkiem jednego z oddziałów miejscowych, przystąpiwszy zaś do któregośkolwiek z tych oddziałów, staje się tem samym członkiem całego stowarzyszenia.

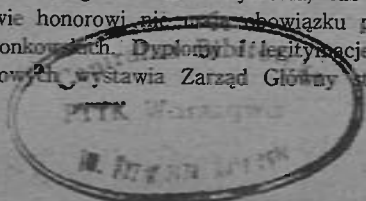
Członkowie oddziałów korzystają z wszelkich praw członka stowarzyszenia na całym obszarze, objętym jego działalnością.

IV. Członkowie, ich prawa i obowiązki.

§ 8. Członkowie stowarzyszenia dzielą się na:

- a) honorowych,
- b) korespondentów,
- c) zwyczajnych.

§ 9. Członków honorowych mianuje Zjazd Delegatów na wniosek Zarządu Głównego z pośród osób, które położyły szczególne zasługi dla stowarzyszenia, lub jego celów. Członkowie honorowi nie mają obowiązku płacenia składek członkowskich. Dyplomy i legitymacje dla członków honorowych wystawia Zarząd Główny stowarzyszenia.

§ 10. Członków korespondentów mianuje Zarząd Główny na trzy lata, z pośród osób, mogących poprzeć prace związane z urzeczywistnieniem zadań stowarzyszenia.

Członkowie korespondenci są wolni od płacenia składek członkowskich.

§ 11. Członków zwyczajnych przyjmują Zarządy oddziałów stowarzyszenia na podstawie pisemnej deklaracji, popartej przez dwóch członków. Zarząd Oddziału może odmówić przyjęcia bez podania powodu; nie odnosi się to jednak do oficerów w czynnej służbie.

§ 12. Członkowie zwyczajni opłacają do kasy Zarządu Głównego za pośrednictwem Zarządu Oddziału, do którego należą, składkę roczną, której wysokość ustali Zjazd Delegatów przynajmniej na miesiąc przed początkiem roku administracyjnego.

Oprócz składki członkowskiej, obowiązującej wszystkich członków stowarzyszenia, która w całości wpływa do Kasy głównej stowarzyszenia, Walne Zgromadzenie Oddziału ustala składkę dodatkową na rzecz oddziału, obowiązującą tylko członków danego oddziału.

§ 13. Wpisowe nowych członków wynosi 2 złote i wpływa w całości do kasy oddziału.

§ 14. Żony członków stowarzyszenia, jeżeli chcą przystąpić do niego w charakterze członków zwyczajnych, opłacają tylko połowę składki członkowskiej, a to tak składki, przeznaczonej do kasy głównej stowarzyszenia,

jak i do kasy oddziału, nie przysługują im jednak prawa otrzymywania bezpłatnie wydawnictw stowarzyszenia.

§ 15. Członkowie mają prawa:

- a) wyborów i wybieralności do władz stowarzyszenia, brania czynnego udziału w walnych zgromadzeniach oddziału, oraz uczestniczenia w obradach zjazdu delegatów;
- b) brania udziału w zebraniach, kursach, wycieczkach, zabawach i t. p., przez stowarzyszenie urządzanych;
- c) noszenia oznaki stowarzyszenia;
- d) korzystania z lokalu, urządzeń, biblioteki, oraz zbiorów stowarzyszenia;
- e) uczestniczenia w zebraniach i wprowadzania gości;
- f) otrzymywania po niższej cenie wydawnictw stowarzyszenia;
- g) korzystania z wszelkich ulg i korzyści, przysługujących stowarzyszeniu, jak zniżki kolejowe i t. p.

§ 16. Wszyscy członkowie stowarzyszenia są obowiązani:

- a) przestrzegać postanowień statutu i regulaminów;
- b) popierać zadania stowarzyszenia w miarę swych sił i środków;
- c) poddawać się zarządzeniom organów stowarzyszenia;

- d) ~~czuwać~~ nad całością i bezpieczeństwem zabytków przyrody i kultury;
- e) członkowie zwyczajni mają nadto obowiązek uiszczać regularnie roczne ~~składki~~, tak na rzecz stowarzyszenia, jak i na rzecz oddziału (§ 12).

§ 17. Członek przestaje należeć do stowarzyszenia ~~bądź~~ dobrowolnie, ~~bądź~~ też wskutek wykreślenia lub wykluczenia:

- a) wystąpienie może być wniesione na ręce Zarządu oddziału każdego czasu, nie zwalnia ono jednakże od ~~placenia~~ składek ~~za~~ okres ~~przed~~ wystąpieniem;
- b) wykreślonym przez Zarząd oddziału może być członek, który mimo ~~wezwania~~ nie uiszczył do dnia 14-tu zaległej ~~składki~~ rocznej za rok ubiegły;
- c) wykluczenie następuje z powodu czynu nieetycznego, lub działania ~~na~~ szkodę stowarzyszenia. O tem ostatniem orzeka większością $\frac{2}{3}$ głosów Zarząd Oddziału, od którego można się odwołać w ciągu dwóch tygodni do Zarządu Głównego, ten zaś załatwia sprawę ostatecznie.

§ 18. Oddział jest obowiązany donieść o wykluczeniu swego członka do Zarządu Głównego P. T. K., który zawiadamia o tem wszystkie Oddziały stowarzyszenia.

§ 19. Członek występujący, wykreślony, lub wykluczony nie może ~~żądać~~ zwrotu ~~zapłaconych~~ składek.

§ 20. Zarząd Oddziału ma prawo zawiesić w prawach

członka zwyczajnego, który nie stosuje się do statutu, regulaminów i postanowień władz stowarzyszenia, lub postępuje niehonorowo. Uzasadnioną uchwałę Zarządu oddziału o takim zawieszeniu należy doręczyć zainteresowanemu na piśmie. Członek zawieszony na mocy powyższych przepisów może odwołać się pisemnie do Zarządu Głównego stowarzyszenia. Odwołanie to nie wstrzymuje ważności zawieszenia. Jeżeli zawieszenie następuje z powodu czynów niehonorowych, Zarząd oddziału oddaje sprawę do zbadania sądowi polubownemu, który powinien wydać orzeczenie w ciągu trzech miesięcy, albo znoszące zawieszenie, albo orzekające wykluczenie ze stowarzyszenia.

O zawieszeniu członka Zarząd oddziału zawiadamia Zarząd Główny P. T. K. W czasie zawieszenia nie przyśluje członkowi:

- a) czynne i bierne prawo wyborcze do władz stowarzyszenia i jego organizacyjnych części składowych;
- b) prawo do brania udziału w zgromadzeniach P.T.K.: jego oddziałów, kół i sekcji;
- c) prawo korzystania z legitymacji stowarzyszenia.

V. Uczestnicy.

§ 21. Młodzież obojga płci od lat 14 do lat 18, z wyjątkiem młodzieży szkolnej, może być przyjmowana do

oddziałów stowarzyszenia w charakterze uczestników. Uczestnicy mają jedynie prawo do korzystania z urządzeń stowarzyszenia, oraz z przysługujących mu ułażnień, nie mają jednak prawa wyboru i wybieralności do władz stowarzyszenia, uczestniczenia w zgromadzeniach stowarzyszenia, oraz bezpłatnego otrzymywania wydawnictw stowarzyszenia.

Uczestnicy są obowiązani uiszczać połowę wszystkich opłat, tak na rzecz Zarządu Głównego, jak i Oddziałów. Uczestnik otrzymuje legitymację stowarzyszenia, oznaczoną wyraźnie jako legitymacja uczestnika.

VI. Rok administracyjny.

§ 22. Rokiem administracyjnym stowarzyszenia i jego oddziałów jest rok kalendarzowy.

VII. Majątek Stowarzyszenia i sposób zaciągania zobowiązań.

§ 23. Fundusze stowarzyszenia powstają:

- a) z wpisowego i składek członków;
- b) z ofiar, zapisów, darowizn i subwencji;
- c) z dochodów z nieruchomości i odsetek od kapitału;

- d) z wpływów z wydawnictw;
- e) z dochodów niestających, jak to: z koncertów, odczytów, widowisk, zabaw i t. p.;
- f) z innych źródeł.

§ 24. Część majątku stowarzyszenia stanowią fundusze specjalne, przeznaczone na cele ściśle określone i powstałe z woli ofiarodawców, lub też na podstawie uchwały Zjazdu delegatów. Nie wolno ich używać na inne cele bez zgody ofiarodawców, lub też bez uchwały Zjazdu Delegatów.

§ 25. Majątkiem stowarzyszenia rozporządza Zarząd Główny, lub na podstawie jego upoważnienia, Zarząd oddziału.

Do nabywania, pozbywania, lub obciążania majątku nieruchomego stowarzyszenia uprawniony jest Zarząd Główny, lub Zarząd Oddziału za zgodą Zarządu Głównego i na podstawie upoważnienia Walnego Zgromadzenia Oddziału.

§ 26. Zarząd Główny jest upoważniony do przekazywania administracji części majątku stowarzyszenia oddziałom, okręgom lub sekcjom, określając jednocześnie warunki tej administracji. W razie stwierdzenia, że oddział, okręg lub też sekcja gospodaruje majątkiem stowarzyszenia w sposób niekorzystny dla stowarzyszenia, lub nie stosuje się do wydawanych poleceń, Zarząd Główny może odebrać oddziałowi, okręgowi lub też sek-

cji administrację powierzonej mu części majątku i objąć ją sam, lub ~~przekazać~~ innemu organowi stowarzyszenia.

§ 27. Wszelkie przedmioty, zarówno nieruchome, jak i ruchome, nabyte lub otrzymane przez oddziały, okręgi, sekcje, lub inne organa stowarzyszenia, stanowią własność stowarzyszenia. Dotyczy to również wybudowanych przez nie nieruchomości.

§ 28. Oddziały, okręgi, lub też sekcje, które bądź wybudowały lub nabyły własnym kosztem i ~~staraniem~~, bądź otrzymały jako darowiznę, dom, schronisko, albo inną nieruchomość, mają prawo nieograniczonego użytkowania takiej nieruchomości, jak również prawo użytkowania nabytych przez nie, lub otrzymanych zbiorów muzealnych, zbiorów krajoznawczych, bibliotek, oraz wszelkich innych praw i ruchomości. Prawo to nie może być im odjęte bez zgody Walnego Zgromadzenia Oddziału.

§ 29. Wszelkie akty prawne, a w szczególności umowy i zobowiązania majątkowe, powinny być w imieniu stowarzyszenia podpisywane przez prezesa, lub jednego z viceprezesów Zarządu Głównego, oraz przez skarbnika Zarządu Głównego lub jego zastępcę, albo przez osoby przez nich upoważnione.

Zobowiązania majątkowe, umowy, oraz czeki i pokwitowania z odbioru funduszków w oddziałach podpisują: prezes oddziału i skarbnik Oddziału, lub ich zastępcy.

Do ważności zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu stowarzyszenia, zarówno w Zarządzie Głównym

nym, jak i w oddziałach, wymagana jest uchwała Zarządu Głównego.

§ 30. Jeżeliby, czy to stowarzyszenie jako całość, czy też jego oddziały, korzystały z ofiarności publicznej, albo z zapomóg udzielonych im przez władze i instytucje publiczne, powinien Zarząd Główny, lub też Zarząd oddziału o terminie, miejscu i porządku dziennym każdego Zjazdu delegatów (Walnego Zgromadzenia Oddziału) zawiadamiać kompetentną władzę administracyjną pierwszej instancji. Dotyczy to również posiedzeń Zarządu Głównego i Zarządu Oddziału, jeżeli przedmiotem obrad mają być sprawy, pozostające w związku z użyciem funduszków, uzyskiwanych z ofiarności publicznej lub z subwencji.

VIII. Oddziały.

§ 31. Oddziały są to terytorjalne grupy członków stowarzyszenia, złożone przynajmniej z 20 osób, związane w celu współpracy w osiąganiu ogólnych celów stowarzyszenia. Nie posiadają one osobowości prawnej i rządzą się regulaminem oddziałów miejscowych, uchwalonym w ramach statutu przez Zarząd Główny stowarzyszenia.

§ 32. Oddziały stowarzyszenia mogą istnieć w każdej miejscowości Państwa Polskiego.

Oddział może być zorganizowany z inicjatywy grona

osób, przez delegata Zarządu Głównego, lub Okręgu stowarzyszenia.

Grono osób lub delegat zwołuje zebranie organizacyjne, które wybierze Zarząd Oddziału i jego Komisję Rewizyjną. Oddział rozpoczyna swoją działalność po zatwierdzeniu i zarejestrowaniu go przez Zarząd Główny stowarzyszenia, oraz po wypełnieniu formalności, przewidzianych w ustawie o stowarzyszeniach.

§ 33. Oddziały noszą nazwę miejscowości, w której mają siedzibę (np. Oddział Warszawski Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego), albo nazwę przybraną od terytorjum, na którym działają (np. Oddział Kurpiowski Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego).

§ 34. Członkowie, zamieszkali w miejscowości, w której ma siedzibę oddział stowarzyszenia, powinni należeć do tego oddziału. Zarząd Główny może wyznaczyć oddziałom dokładnie oznaczone obszary administracyjne, w szczególności województwa, jeden lub kilka powiatów, albo część powiatu, zarządzając, że członkowie P. T. K., zamieszkali na tym terenie, powinni należeć do danego oddziału. Członkowie zwyczajni, zamieszkali w nieobjętych tym podziałem częściach Polski, mają wolność wyboru oddziału, do którego chcą należeć. Na terenie wyznaczonym mu jako obszar administracyjny oddział ma prawo pozyskiwania członków, zakładania kół i sekcji i mianowania delegatów miejscowych,

§ 35. Zarząd Główny może, niezależnie od obszarów administracyjnych, wyznaczać oddziałom stowarzyszenia tereny gospodarki turystycznej, także poza ich obszarem administracyjnym.

§ 36. Do zakresu działania oddziału należy:

- a) propaganda celów i jednanie członków stowarzyszenia, zakładanie kół, sekcji i mianowanie delegatów miejscowych na wyznaczonym oddziałowi obszarze administracyjnym;
- b) realizowanie celów stowarzyszenia w granicach swego obszaru i w ramach dostępnych mu środków.

§ 37. Każdy oddział jest obowiązany:

- a) zachowywać przepisy niniejszego statutu, oraz regulamin oddziałów;
- b) wpłacać do kasy stowarzyszenia na początku każdego kwartału za ubiegły kwartał kwoty, określone w § 12;
- c) przedstawiać Zarządowi Głównemu, po upływie roku administracyjnego, sprawozdanie roczne wraz z zamknięciem kasowem i spisem członków;
- d) przysłać Zarządowi Głównemu w ciągu trzech dni, po ukonstytuowaniu się każdorocznego Zarządu oddziału, skład Zarządu, oraz zawiadamiać o każdej jego zmianie;
- e) udzielać Zarządowi Głównemu na żądanie wyjaśnień co do działalności Oddziału;

- f) przedstawiać Zarządowi Głównemu do zatwierdzenia plany i kosztorysy zamierzonych robót budowlanych;
- g) przedstawiać Zarządowi Głównemu do zatwierdzenia wydawnictwa oddziału;
- h) zgodnie z instrukcją i regulaminem, wydanym przez Zarząd Główny, zarządzać muzeami regionalnymi;
- i) oddział nie może bez zezwolenia Zarządu Głównego wchodzić w skład innego stowarzyszenia, lub związku stowarzyszeń.

§ 38. Oddziały biorą udział w Zjeździe Delegatów P. T. K. za pośrednictwem wybranych przez Zarząd Oddziału delegatów. Jeden delegat może mieć wszystkie głosy oddziału. Natomiast kumulacja mandatów różnych oddziałów jest niedopuszczalna.

Liczba głosów zależy od liczebności oddziału i wynosi:

1 głos jeżeli oddział liczy	do	50 członków
2 „ „ „ „ od 51	„	100 „
3 „ „ „ „ „ 101	„	150 „
4 „ „ „ „ „ 151	„	200 „
5 „ „ „ „ „ 201	„	300 „
6 „ „ „ „ „ 301	„	400 „
7 „ „ „ „ „ 401	„	500 „
8 „ „ „ „ „ 501	„	600 „
9 „ „ „ „ „ 601	„	800 „
10 „ „ „ „ „ 801	„	1000 „
11 „ „ „ „ „ 1001	„	1300 „

Powyżej 1301 członków za każde następne, choćby tylko zaczęte, 300 członków przybywa jeden głos więcej. Przy obliczaniu ilości członków rozstrzyga ilość składek za rok ubiegły, wpłaconych przez oddziały do kasy stowarzyszenia.

Delegaci muszą być zaopatrzeni w imienne legitymacje.

§ 39. Władzami Oddziału są Walne Zgromadzenie i Zarząd Oddziału.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Oddziału powinno być zwołane przez Zarząd przynajmniej raz na rok, najpóźniej w pierwszym kwartale roku administracyjnego, dla przyjęcia sprawozdania ustępującego Zarządu, wyboru nowego Zarządu, uchwalenia programu działalności i preliminarza budżetu na rok bieżący.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie będzie zwołane:

- a) na podstawie uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia;
- b) na żądanie Zjazdu Delegatów, lub Zarządu Głównego P. T. K.;
- c) na podstawie uchwały Zarządu Oddziału;
- d) na żądanie Komisji Rewizyjnej Oddziału;
- e) na pisemne żądanie trzeciej części członków oddziału.

W wypadkach, objętych punktami b), d), e), należy

zwołać Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w ciągu miesiąca po przedstawieniu żądania.

§ 40. Do kompetencji Walnego Zgromadzenia Oddziału należy:

- a) rozpatrywanie działalności Zarządu oddziału, zatwierdzenie lub odrzucenie sprawozdania Zarządu oddziału i wniosków Komisji Rewizyjnej, oraz udzielanie lub odmawianie absolutorjum dla Zarządu;
- b) dokonywanie wyboru prezesa, oraz członków Zarządu oddziału, ich zastępców, oraz trzech członków Komisji Rewizyjnej i jednego zastępcy;
- c) uchwalenie wytycznych dla Zarządu Oddziału;
- d) załatwianie wniosków, przedstawionych przez Zarząd lub poszczególnych członków, jeżeli wnioski były zamieszczone w porządku obrad (przedstawione na piśmie tydzień przed terminem Walnego Zgromadzenia);
- e) uchwalenie rozwiązania oddziału, z tem zastrzeżeniem, że uchwała o rozwiązaniu wymaga większości $\frac{2}{3}$ obecnych i umieszczenia sprawy likwidacji oddziału na porządku dziennym.

§ 41. Miejsce, termin i porządek dzienny Walnego Zgromadzenia oddziału muszą być przez jego Zarząd podane do wiadomości członków na dwa tygodnie przed jego terminem, w sposób określony przez jedno z po-

przednich Walnych Zgromadzeń, lub też zebranie organizacyjne oddziału (imiennie zaproszenia pisemne, ogłoszenie w pismach, ogłoszenie w lokalu oddziału i t. p.).

Walne Zgromadzenia są prawomocne bez względu na liczbę przybyłych członków Oddziału. Uchwały zapadają większością głosów.

Do Walnych Zgromadzeń oddziału mają analogiczne zastosowanie postanowienia statutu o Zejeździe Delegatów stowarzyszenia.

§ 42. Zarząd oddziału, stosownie do liczebności oddziału składa się z 5 do 15. członków, których wybiera Walne Zgromadzenie oddziału na okres jednego roku.

Zarząd wybiera z pośród swych członków viceprezesa (w oddziałach, liczących ponad 300 członków — 2-ch viceprezesów), sekretarza i skarbnika, oraz ich zastępców. Na miejsce opróżnione w ciągu roku administracyjnego Zarząd ma prawo kooptacji. Z głosem stanowczym biorą udział w posiedzeniach Zarządu prezesi kół miejscowych.

Posiedzenia Zarządu są prawomocne w razie obecności połowy członków, wśród nich prezesa lub viceprezesa. Kierownicy sekcji przy oddziałach, oraz delegaci miejscowi, będący członkami P. T. K., mogą w posiedzeniach Zarządu Oddziału brać udział z głosem doradczym. Posiedzenia Zarządu oddziału odbywają się przynajmniej co dwa miesiące.

§ 43. Do zakresu działania Zarządu oddziału należy kierowanie sprawami oddziału, a w szczególności:

- a) opracowanie planu działalności oddziału, kół, delegatów miejscowych i czuwanie nad wykonaniem tego planu;
- b) propaganda turystyki i krajoznawstwa, jednanie przyjmowanie i wykreślanie członków oddziału;
- c) zakładanie kół miejscowych;
- d) mianowanie delegatów miejscowych oddziału w miejscowościach, w których niema kół;
- e) reprezentowanie oddziału na jego obszarze administracyjnym;
- f) koordynowanie i kontrolowanie działalności kół i delegatów miejscowych;
- g) gromadzenie funduszków na rzecz stowarzyszenia, jako całości, oraz oddziału nie tylko ściąganiem wpisuowego i składek, lecz także imprezami dochodowymi;
- h) opracowywanie preliminarzy budżetowych oddziału i gospodarowanie w ramach ustalonego budżetu;
- i) składanie Zarządowi Głównemu sprawozdań o działalności oddziałów, kół i delegatów;
- j) zwoływanie Walnych Zgromadzeń Oddziału i przygotowanie materiałów obrad na nich;
- k) wykonywanie uchwał Walnego Zgromadzenia, oraz zarządzeń władz stowarzyszenia;

- i) rozwiązywanie kół miejscowych, zawieszanie w czytelnościach Zarządów kół, delegatów miejscowych i członków oddziału;
- l) Zarząd oddziału obowiązany jest prowadzić i utrzymywać w stanie aktualności imienny spis członków oddziału z ich adresami i ze wskazaniem przynależności państwowej, przysyłać go Zarządowi Głównemu, oraz dostarczać władzy administracyjnej, na jej żądanie, danych z tego spisu.

§ 44. Zarząd Główny P. T. K. ma prawo zawieszenia Zarządu Oddziału:

- a) w razie działania na szkodę stowarzyszenia;
- b) w razie niestosowania się do obowiązków, wymienionych w § 37;
- c) w razie całkowitej bezczynności, której stwierdzeniem jest nieodpowiadanie przez pół roku na pismo Zarządu Głównego, jako też nienadesłanie sprawozdania z rocznej działalności w okresie do 31 marca.

W wypadkach zawieszenia Zarządu oddziału, Zarząd Główny wyznacza delegata do tymczasowego zarządzania sprawami oddziału, który obowiązany jest zwołać do dni 30-tu Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie oddziału, w celu wyboru nowego Zarządu.

§ 45. Zwinięcie oddziału następuje:

- a) wskutek zmniejszenia się liczby członków poniżej 15-tu;

- b) przez rozwiązanie oddziału uchwałą Walnego Zgromadzenia Oddziału;
- c) przez rozwiązanie uchwałą Zjazdu Delegatów stowarzyszenia. W tym wypadku rozwiązany może być oddział, jeżeli działalność jego jest sprzeczna ze statutem, lub trwale szkodliwa dla całości i interesów stowarzyszenia, a środki, przedsięwzięte przez Zarząd Główny, w celu zmiany jego postępowania, nie osiągnęły skutku. Z wnioskiem o rozwiązanie oddziału może wystąpić tylko Zarząd Główny, a Zjazd Delegatów rozstrzyga $\frac{2}{3}$ głosów. Wniosek o rozwiązaniu oddziału nie może być postawiony, jako wniosek nagły.

W razie zwinienia oddziału, majątek, którym zarządzał, przechodzi w administrację Zarządu Głównego.

Członkom zwinionego oddziału przysługuje prawo wpisania się, według własnego uznania, do innych oddziałów stowarzyszenia bez opłacania wpisowego.

§ 46. Zarządy oddziałów mogą na swym obszarze administracyjnym zakładać koła, które skupiają członków oddziału, zamieszkałych na pewnej części tego obszaru. Koła rozwijają działalność w zakresie wyznaczonym im przez oddział. Rządzą się one regulaminem, ułożonym przez Zarząd oddziału na podstawie ramowego regulaminu kół, ułożonego przez Zarząd Główny P. T. K.

Koła, stanowiące część składową macierzystego oddziału, podlegają uchwałom Zarządu tego oddziału i mogą

być przez jego Walne Zgromadzenie rozwiązane. Walne Zgromadzenie macierzystego oddziału może przyznać kołu pewien udział w składkach członkowskich oddziału. Rozporządzanie dochodem koła może odbywać się tylko za wiedzą i wedle wskazówek oddziału. Przewodniczący Koła wchodzi z urzędu w skład Zarządu oddziału z głosem stanowczym. O przemianie koła na osobny oddział decyduje, na wniosek tego koła, Zarząd Główny P. T. K., po wysłuchaniu opinii macierzystego oddziału.

Do założenia koła mają analogiczne zastosowanie przepisy § 32, z tem wyjaśnieniem, że kompetencje Zarządu Głównego obejmuje Zarząd oddziału. Przy założeniu koła należy przestrzegać formalności, przewidzianych w ustawie o stowarzyszeniach, przy zakładaniu oddziałów.

§ 47. Oddziały, mające siedzibę w miejscowościach, gdzie znajdują się wyższe zakłady naukowe, mogą tworzyć zgodnie z obowiązującymi przepisami dla stowarzyszeń akademickich, Koła Akademickie, których członkami mogą być jedynie studenci i studentki miejscowych wyższych zakładów naukowych. Członkowie kół akademickich opłacają połowę wpisowego i połowę składki członkowskiej, zarówno do kasy głównej P. T. K., jak i do kasy oddziału.

§ 48. Oddziały mogą tworzyć wśród swych członków sekcje dla rozwinięcia specjalnej działalności w ramach celów, wyszczególnionych w §§ 4 i 5 statutu, jeżeli cele te nie nadają się do uprawiania przez ogół członków stowarzyszenia. W szczególności mogą istnieć sekcje spe-

cialnych działów turystyki, np. automobilowa, narciarska, wodna, kolarska, pozatem sekcje ochrony przyrody, ochrony swojszczyzny, krajoznawcza, muzealna i t. p.

Członkami sekcji mogą być członkowie i uczestnicy P. T. K. bez ograniczenia terytorjalnego, t. j. także nie należący do ich oddziału macierzystego.

Sekcje rządzą się regulaminem, zatwierdzonym przez Zarząd oddziału na podstawie regulaminu ramowego, opracowanego przez Zarząd Główny P. T. K.

§ 49. Organem, uzgadniającym działalność każdego rodzaju sekcji przy oddziałach, są komisje, wyznaczone przez Zarząd Główny P. T. K.

§ 50. Oddziały mogą w każdej miejscowości na swym obszarze administracyjnym, w której nie ma kół P.T.K., mianować delegatów miejscowych P. T. K., zarówno z pośród członków, jak i nieczłonków stowarzyszenia. Delegaci, będący członkami P. T. K., są uprawnieni do propagowania celów stowarzyszenia, pozyskiwania nowych członków, pośredniczenia w wystawianiu legitymacyj członkowskich, udzielania oddziałowi opinii w sprawie przyjmowania członków, zamieszkałych na terytorjum przydzielonych delegatowi i udzielania opinii w sprawach stowarzyszenia, dotyczących jego terytorjum. Prócz tego delegaci miejscowi powinni służyć pomocą wycieczkom i turystom, zwiedzającym daną miejscowość i okolicę.

Delegaci, niebędący członkami P. T. K., ograniczą się tylko do pomocy, wymienionej w ostatnim zdaniu.

Delegaci otrzymują pisemne upoważnienie do wykonywania swych czynności.

Delegaci, będący członkami stowarzyszenia, mogą brać udział w posiedzeniach Zarządu Oddziału z głosem doradczym.

IX. Okręgi P. T. K.

§ 51. W razie potrzeby koordynacji pracy oddziałów, działających na pewnym obszarze, Zarząd Główny P.T.K. może tworzyć Okręgi, w których skład wejdą przynajmniej 3 oddziały P. T. K. Okręgi mogą obejmować obszar, stanowiący jednostkę geograficzną, lub historyczną, obejmujący jedno lub kilka województw, albo ich części (np. Kujawy).

Do Zarządu Okręgu P. T. K. wejdą przedstawiciele Zarządów poszczególnych oddziałów miejscowych, działających na danym terenie, którzy wybiorą prezesa, viceprezesa i sekretarza.

Zadaniem Okręgów regionalnych będzie koordynowanie działalności oddziałów czynnych w danym Okręgu, ich zbiorowa reprezentacja wobec władz państwowych, samorządowych i organizacji społecznych, kontrola działalności oddziałów, inicjatywa w powstawaniu nowych oddziałów i kół, lub mianowanie delegatów. Przy zągła-

daniu Okręgu P. T. K. należy przestrzegać formalności, przewidzianych w ustawie o stowarzyszeniach przy zakładaniu oddziałów.

Okręgi P. T. K. rządzą się regulaminem, uchwalonym w granicach statutu przez Zarząd Główny P. T. K. Preześci Okręgów P. T. K. biorą udział z głosem stanowczym w posiedzeniach Zarządu Głównego P. T. K.

X. Komisje międzyoddziałowe.

§ 52. Zarząd Główny P. T. K. może zarządzić powierzenie gospodarki turystycznej w pewnych bardziej interesujących pod względem turystyczno-krajoznawczym okolicach Polski (np. Góry Świętokrzyskie, wybrzeże morskie, Bory Tucholskie, Szwajcaria Kaszubska i t. p.) pewnym oddziałom, mianowicie, albo przydzielając dany teren w całości jednemu oddziałowi, albo też dzieląc go między kilka oddziałów. W tym ostatnim przypadku te oddziały porozumiewają się w sprawach danej gospodarki turystycznej i uzgadniają ją za pośrednictwem Komisji Międzyoddziałowej. O ilości Komisji Międzyoddziałowych, terenie ich działania i przydzielania poszczególnych oddziałów do danej komisji, rozstrzyga Zarząd Główny.

§ 53. Zadaniem Komisji Międzyoddziałowych jest:

- a) dokonywanie rozdziałów strefy gospodarki turystycznej między poszczególne oddziały na obszarze przydzielonym komisji;

- b) uzgadnianie pracy oddziałów na danym obszarze;
- c) udzielanie Zarządowi Głównemu opinii w sprawach, dotyczących prac na obszarze działania komisji.

§ 54. Członkami Komisji Międzyoddziałowych są czynni prezesi, lub też viceprezesi odnośnych oddziałów, albo ich stali przedstawiciele, wyznaczeni na jeden rok przez Zarząd oddziału. Przewodniczącego komisji i zastępcę wyznacza Zarząd Główny P. T. K., sekretarza zaś wybiera komisja sama. Przewodniczący komisji, lub jego zastępca, obowiązany jest zwoływać posiedzenia Komisji przynajmniej dwa razy do roku, wyznaczając jednocześnie miejsce zebrania i porządek obrad. Na żądanie przynajmniej dwóch oddziałów, lub Zarządu Głównego, przewodniczący powinien zwołać posiedzenie komisji w ciągu miesiąca.

Z posiedzeń spisuje się protokół, zawierający uchwały komisji i przesyła się go obowiązkowo Zarządowi Głównemu i należącym do komisji oddziałom w ciągu dni ośmiu.

Zresztą Komisje Międzyoddziałowe rządzą się regulaminem, uchwalonym przez Zarząd Główny P. T. K.

XI. Koła młodzieży.

§ 55. Zarząd Główny P. T. K. na podstawie upoważnienia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia

Publicznego, prowadzi za pośrednictwem nauczycielstwa szkół wszelkich typów, w porozumieniu z bezpośrednią władzą szkolną i rozwija akcję wychowawczą wśród młodzieży szkolnej w kierunku poznania Polski, oraz pogłębienia przywiązania do ziemi rodzinnej i dorobku kultury polskiej.

W tym celu skupia w szeregach stowarzyszenia opiekunów kół krajoznawczych młodzieży szkolnej w charakterze członków zwyczajnych, korespondentów lub delegatów miejscowych i łączy ich w Komisji Krajoznawczej Młodzieży Szkolnej Zarządu Głównego P. T. K., oraz w Sekcjach Okręgowych tych Komisyj.

Komisji przewodniczy delegowany członek Zarządu Głównego P. T. K., który reprezentuje Komisję na Zjazdach Głównych stowarzyszenia.

Opiekunowie Kół Krajoznawczych w miejscowościach, gdzie istnieją oddziały, lub okręgi P. T. K., delegują swego przedstawiciela do Zarządu tych oddziałów i okręgów.

Komisja Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej P. T. K. działa na podstawie regulaminu, uchwalonego przez Zarząd Główny P. T. K., zaś koła krajoznawcze młodzieży szkolnej rządzą się regulaminem ramowym, uchwalonym przez Komisję Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej P. T. K.

Młodzieży, należącej do Kół Krajoznawczych, przysługują ulgi w schroniskach, przystaniach wodnych i przy zwiedzaniu muzeów P. T. K.

XII. Władze Stowarzyszenia.

§ 56. Władzami stowarzyszenia są:

- a) Zjazd Delegatów,
- b) Zarząd Główny,
- c) Komisja Rewizyjna.

Oddziały mają własne Zarządy, Walne Zgromadzenia członków i Komisje Rewizyjne (§ 39 i 42), a okręgi mają władze, przewidziane w § 55.

Praca we władzach P. T. K. na stanowiskach obieralnych jest honorową.

Członkom Zarządu Głównego, nie mającym zamieszkania w Warszawie, Delegatom Oddziałów na Zjazd Delegatów, przewodniczącym kół na posiedzeniu Zarządu oddziałów miejscowych, członkom Komisji Rewizyjnej na wyjazdy dla kontroli oddziałów, zwracane są koszty podróży wedle norm, ustalonych przez Zarząd Główny.

XIII. Zjazd Delegatów.

§ 57. Jako najwyższa uchwalająca i kontrolująca władza stowarzyszenia, zbiera się przynajmniej raz do roku Zjazd Delegatów Oddziałów, wybranych zgodnie z postanowieniami § 38. Zjazd zwołuje Zarząd Główny.

§ 58. Oprócz delegatów oddziału mają prawo do brania udziału w Zjeździe z głosem stanowczym członkowie honorowi stowarzyszenia i członkowie Zarządu Głównego, zaś z głosem doradczym delegat Komisji Kół Krajoznawczych Młodzieży, członkowie Komisji Rewizyjnej, członkowie korespondenci, oraz dyrektor biura. Członkowie Zarządu Głównego nie głosują nad absolutorjum dla Zarządu.

Obrady Zjazdu Delegatów są jawne i dostępne dla wszystkich członków stowarzyszenia, którzy jednak nie mają prawa zabierania głosów.

§ 59. Do zakresu działania Zjazdu Delegatów należą:

- a) uchwalenie programu pracy i działalności całego stowarzyszenia;
- b) przyjęcie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu Głównego z działalności Zarządu i całego stowarzyszenia za rok ubiegły, oraz uchwalenie absolutorjum z rachunków;
- c) kontrola działalności oddziałów, kół i sekcyj;
- d) uchwalenie rocznego budżetu;
- e) wybór prezesa stowarzyszenia, 18 członków Zarządu Głównego, 6 zastępców, oraz Komisji Rewizyjnej;
- f) mianowanie na wniosek Zarządu członków honorowych stowarzyszenia;
- g) zmiana statutu;

- h) rozwiązanie stowarzyszenia;
- i) sprawy poddane kompetencji Zjazdu Delegatów przez szczegółowe postanowienia statutu niniejszego;
- j) ustalenie składek.

§ 60. Zwyczajne Zjazdy Delegatów, odbywają się co-roczenie w terminie najpóźniej do 30 kwietnia, w miejscowości oznaczonej przez Zarząd Główny, w celu wysłuchania sprawozdania Zarządu Głównego z działalności w roku ubiegłym, wyborów uzupełniających Zarządu Głównego i Komisji Rewizyjnej, uchwalenia programu działalności i preliminarza budżetu na rok administracyjny.

§ 61. Nadzwyczajne Zjazdy Delegatów będą zwoływane na polecenie poprzedniego Zjazdu Delegatów na mocy uchwały Zarządu Głównego, lub też na żądanie oddziałów, reprezentujących co najmniej 5 część ogólnej liczby członków ubiegłego roku administracyjnego. W tym ostatnim wypadku należy Nadzwyczajny Zjazd Delegatów zwołać nie później niż w miesiąc po przedstawieniu żądania, jednak w ten sposób, aby między dniem postawienia żądania, a Zjazdem Delegatów, nie upłynął okres dłuższy niż dwa miesiące.

§ 62. O terminie Zjazdu Delegatów i jego porządku dziennym, powinny być wszystkie oddziały, oraz osoby, mające prawo brać czynny udział, uwiadomione pisemnie przynajmniej na miesiąc przedtem.

§ 63. Do ważności uchwał Zjazdu Delegatów potrzebna jest obecność takiej liczby delegatów, ażeby była reprezentowana conajmniej $\frac{1}{4}$ część głosów, obliczonych wedle § 38. W razie niezzebrania się przepisanej liczby delegatów, następne zebranie wyznacza się o godzinę później. Jest ono prawomocne bez względu na liczbę uczestników. Na Zjeździe przewodniczy prezes P. T. K., albo jeden z viceprezesów.

§ 64. Uchwały Zjazdu zapadają większością głosów, jeżeli szczegółowe postanowienia statutu niniejszego czego innego nie stanowią. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący, a, gdy chodzi o wybory, to los. Głosowanie bywa tajne, lub jawne, stosownie do powziętej pod tym względem uchwały.

§ 65. Prawo stawiania wniosków na Zjeździe Delegatów ma tylko Zarząd Główny i Oddziały; członkowie stowarzyszenia tego prawa nie mają. Wnioski Zarządu Głównego mają być rozesłane oddziałom wraz z porządkiem dziennym, zaś wnioski oddziałów muszą być na piśmie przedstawione Zarządowi Głównemu najpóźniej na 10 dni przed terminem Zjazdu Delegatów, a ich odpisy przesłane równocześnie wszystkim oddziałom.

§ 66. Wnioski nagłe w sprawach nieobjętych porządkiem dziennym mogą być przedmiotem obrad tylko wtedy, gdy je wniesie Zarząd Główny, lub na piśmie 5 członków Zjazdu Delegatów. W tym ostatnim przypadku nagłość wniosku powinna być uchwalona większością gło-

sów. Wnioski nagle nie mogą dotyczyć zmian statutu, rozwiązania stowarzyszenia, wykluczenia oddziału, ani mianowania członków honorowych.

XIV. Zarząd Główny.

§ 67. Organem zarządzającym stowarzyszeniem jest Zarząd Główny, który składa się z prezesa, oraz 18 członków wybranych przez Zjazd Delegatów na przeciąg lat 3 z pośród członków stowarzyszenia, w tem przynajmniej 12 stale zamieszkałych w Warszawie. W skład Zarządu wchodzić prócz tego z głosem stanowczym Prezesa Okręgów P. T. K. (§ 5I).

Zjazd Delegatów wybierze corocznie 6 zastępców członków Zarządu z pośród członków stowarzyszenia.

§ 68. Zarząd Główny powinien się ukonstytuować najpóźniej w 7 dni po wyborze, wybierając ze swego grona: 3 viceprezesów, 2 sekretarzy, skarbnika i zastępcę skarbnika, przewodniczących wydziałów, komisji i innych, przewidzianych regulaminem.

§ 69. Z pośród członków Zarządu ustępuje corocznie 3 część, a Zjazd Delegatów przeprowadza na ich miejsce wybory uzupełniające. W pierwszych dwóch latach los oznaczy listę ustępujących, w następnych członkowie ustępują według kolejności wyboru. Ustępujący mogą być wybrani powtórnie. Na miejsce członka Zarządu, oprócz-

nione w ciągu roku administracyjnego, Zarząd ma prawo kooptacji innego na czas do najbliższego Zjazdu Delegatów.

Członkowie Zarządu, którzy w trzech po sobie następujących posiedzeniach nie wezmą udziału bez usprawiedliwienia nieobecności, mogą być przez Zarząd pozbawieni mandatu.

§ 70. Do kompetencji Zarządu Głównego należy:

- a) zarządzanie sprawami stowarzyszenia odpowiednio do postanowień statutu, uchwał Zjazdu Delegatów i granic uchwalonego budżetu;
- b) zarządzanie majątkiem stowarzyszenia, nie zarządzanym samodzielnie przez oddziały;
- c) inicjatywa, powoływanie do życia i zatwierdzanie nowych oddziałów, kontrola ich działalności, uzgadnianie jej w porozumieniu z ich Zarządami, zawieszanie oddziałów nieczynnych, wreszcie przedstawianie Zjazdowi Delegatów wniosków o rozwiązanie oddziału w myśl § 45;
- d) zwoływanie Zjazdów Delegatów, wyznaczanie ich terminu i ustanawianie porządku dziennego;
- e) przygotowanie projektu budżetu i sprawozdania z działalności stowarzyszenia i działalności oddziałów na Zjazd Delegatów;
- f) rozpatrywanie i przygotowanie wniosków na Zjazd Delegatów;

- g) redagowanie wydawnictw stowarzyszenia, oraz kontrola wydawnictw oddziałów;
- h) utrzymywanie biblioteki i zbiorów stowarzyszenia;
- i) wszelkie czynności, przekazane Zarządowi Głównemu przez szczególne postanowienia niniejszego statutu;
- j) wszelkie czynności, wchodzące w zakres działania P. T. K. jako całości, a nie zastrzeżone w statucie Zjazdowi Delegatów.

§ 71. Posiedzenia Zarządu Głównego zwołuje prezes lub wiceprezes stowarzyszenia przynajmniej raz na dwa miesiące.

§ 72. Do ważności uchwał Zarządu potrzebna jest obecność przynajmniej 9 członków, lub ich zastępców, w tem przynajmniej jednego członka prezydium.

Zastępcom członków przysługuje na posiedzeniu głos doradczy, zaś głos stanowczy tylko ilości potrzebnej do uzupełnienia kompletu, w razie braku kompletu 9 członków Zarządu Głównego. Regularnie określi sposób powołania i głosowania zastępców. Uchwały zapadają większością głosów członków obecnych na posiedzeniu.

§ 73. Zarząd Główny może do zespołów spraw tworzyć wydziały do poszczególnych zagadnień komisje, do których mogą wejść także członkowie P. T. K. z poza Zarządu Głównego, z tem zastrzeżeniem, że przewodniczącymi wydziałów mogą być tylko członkowie prezy-

djum, komisyj zaś członkowie Zarządu Głównego lub zastępcy. Zarząd Główny kontroluje działalność wydziałów i komisyj, których przewodniczący składają sprawozdanie na posiedzeniach prezydjum (wydziały) i Zarządu Głównego (wydziały i komisje).

§ 74. W celu czuwania nad rozwojem oraz fachową stroną działalności każdego rodzaju sekcji (§ 48), oraz uzgadniania działalności tych sekcji przy rozmaitych oddziałach, wybierze Zarząd Główny dla każdego rodzaju sekcji komisję z pośród członków danej sekcji. Zarząd Główny wyznaczy też dla każdej komisji przewodniczącego, którym może być tylko członek, lub zastępca członka Zarządu Głównego. Uchwały komisji obowiązują odnośnie sekcje od chwili ich zatwierdzenia przez Zarząd Główny. Komisje rządzą się regulaminem, uchwalonym przez Zarząd Główny.

§ 75. Zarząd Główny uchwała regulamin posiedzeń, oraz inne regulaminy i instrukcje, potrzebne dla działalności stowarzyszenia.

§ 76. W skład Prezydjum Zarządu Głównego wchodzi: prezes, 3 wiceprezesów, 2 sekretarze, skarbnik, oraz jego zastępca.

Prezydjum powołane jest do wykonania uchwał Zarządu Głównego, przygotowania sprawozdań i wniosków na posiedzenie Zarządu Głównego, do załatwiania spraw nagłych, spraw bieżących, oraz spraw przekazanych przez Zarząd Główny. W zakres działania Prezydjum wchodzi

też prowadzenie i utrzymywanie w stanie odpowiadającym zawsze rzeczywistości imiennego spisu członków stowarzyszenia, ze wskazaniem ich przynależności państwowej, mianowanie płatnych pracowników w biurach i instytucjach stowarzyszenia, mianowanie kustoszów muzeów P. T. K., wykonywanie kontroli nad działalnością w muzeach, bibliotekach i zbiorach P. T. K., a wreszcie pewne kategorie spraw, zastrzeżone na podstawie statutu Zarządowi Głównemu, które on w swym regulaminie przekaże Prezydjum.

Prezydjum zbiera się na posiedzenia conajmniej raz na miesiąc. Z prac swych i uchwał Prezydjum składa sprawozdanie na każdym posiedzeniu Zarządu Głównego, który może uchylić zarządzenia Prezydjum.

W swych pracach Prezydjum kierować się będzie regulaminem, zatwierdzonym przez Zarząd Główny. Regulamin ten określi również funkcje i zakres działania prezesa, wiceprezesów, skarbnika i jego zastępcy.

XV. Komisja Rewizyjna.

§ 77. Dla kontroli rachunkowej Zarządu Głównego Zjazd Delegatów wybiera corocznie Komisję Rewizyjną, złożoną z 5 członków, którzy wybierają z pośród siebie przewodniczącego. Komisja sprawdza stan kasy stowarzyszenia, oraz księgi kasowe i rachunkowe na tydzień przed Zjazdem Delegatów, a oprócz tego ilekroć uzna

to za potrzebne, oraz przedstawić na Dorocznym Zjeździe Delegatów sprawozdanie z odpowiedniami wnioskami. Komisja ma prawo powołać do pomocy przy przeprowadzeniu rewizji ksiąg dwóch płatnych znawców.

Na żądanie Zarządu Głównego Komisja bada również kasowość wskazanych oddziałów, stowarzyszeń, kół i sekcji.

XVI. Załatwianie sporów.

§ 78. Spory, wynikające ze spraw stowarzyszenia, rozstrzyga sąd polubowny, do którego każda strona mianuje jednego sędziego, a ci wybierają trzeciego, jako przewodniczącego. Jeżeli jedna ze stron zamianuje sędziego polubownego, strona druga powinna uczynić to w ciągu dni 14, inaczej prawo mianowania przechodzi na Prezydium Zarządu Głównego. W razie braku zgody na osobę przewodniczącego, wyznacza go Prezydium. Postępowanie przed sądem polubownym ustanawia regulamin, opracowany przez Zarząd Główny. Orzeczenie sądu polubownego jest ostateczne. Sąd polubowny rozstrzygać będzie spory, wynikające ze spraw stowarzyszenia między członkami rozmaitych oddziałów, oraz spory tego rodzaju między oddziałami, które Zarząd Główny przekaże mu do rozpatrzenia.

Natomiast spory między członkami jednego oddziału, oraz zarzuty, dotyczące honorowości członków oddziału,

rozpatrywać będzie sąd polubowny oddziału, wybrany przez Walne Zgromadzenie Oddziału.

XVII. Reprezentacja Stowarzyszenia.

§ 79. Stowarzyszenie reprezentuje na zewnątrz prezes, a w razie jego nieobecności jeden z wiceprezesów.

XVIII. Biuro Stowarzyszenia.

§ 80. Prezydjum ma prawo przyjmować płatnych funkcjonariuszów stowarzyszenia, którzy stanowiąc będą jego biuro. Na czele biura stoi dyrektor, który kieruje jego pracami, oraz dopomaga sekretarzowi w pracy. Obowiązki tak dyrektora, jak i innych funkcjonariuszów, określa Prezydjum.

Płatni funkcjonariusze stowarzyszenia mają obowiązek, na żądanie Prezesa lub sekretarza, brać udział z głosem doradczym w posiedzeniach Zarządu Głównego, Prezydjum, komisyj i w Zjazdach Delegatów.

XIX. Przynależność P. T. K. do Związku Stowarzyszeń.

§ 81. P. T. K. jest członkiem Związku Polskich Towarzystw Turystycznych i tem samem poddaje się wszyst-

kim obowiązkom, nałożanym w statucie tegoż Związku na jego członków.

Sekcje oddziałów P. T. K. mogą za zezwoleniem Zarządu Głównego należeć do odpowiednich związków, w szczególności do związków, kierujących danym działem sportu lub turystyki, jak np. Polskiego Związku Narciarskiego, Polskiego Związku Kajakowego, Polskiego Związku Motocyklowego i t. p., a tem samem podlegają wszystkim obowiązkom, jakie na swych członków nakładają statuty odnośnych związków.

XX. Zmiana statutu.

§ 82. Z wnioskiem o zmianę statutu może wystąpić Zarząd Główny lub oddział, lub też kilka oddziałów, reprezentujących razem nie mniej niż 10-tą część ogółu członków stowarzyszenia. Wniosek musi być przedstawiony Zarządowi Głównemu na piśmie na 3 miesiące przed terminem Zjazdu Delegatów. Zjazd Delegatów uchwała zmianę większością $\frac{2}{3}$ głosów w obecności takiej liczby delegatów, ażeby przynajmniej połowa ogólnej liczby głosów, obliczona wedle § 38, była reprezentowana.

Jeżeli zmiany statutu dotyczą danych, wpisywanych do rejestru dla stowarzyszeń, to powinny być podane do wiadomości władzy, prowadzącej rejestr stowarzyszeń.

XXI. Interpretowanie statutu.

§ 83. W razie wątpliwości co do postanowień statutu, prawo jego interpretowania przysługuje Zarządowi Głównemu.

XXII. Rozwiązanie Stowarzyszenia.

§ 84. Rozwiązanie stowarzyszenia może nastąpić uchwałą Zjazdu Delegatów, większością $\frac{3}{4}$ głosów, w obecności przynajmniej połowy głosów, obliczonej według § 38. Zjazd likwidacyjny stanowi też o przeznaczeniu majątku stowarzyszenia.

Gdyby rozwiązanie stowarzyszenia nastąpiło w inny sposób, niż uchwałą Zjazdu Delegatów, to majątek stowarzyszenia przechodzi na rzecz istniejących wówczas oddziałów P. T. K., jeżeli one zyskują samoistną osobowość prawną, a gdyby żaden z oddziałów już nie istniał, na rzecz Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie, z wyłącznym przeznaczeniem na popieranie i ogłaszanie prac i badań naukowych, mających za przedmiot krajoznawstwo polskie.

XXIII. Postanowienia przejściowe.

§ 85. Członkowie dożywotni, wpisani w terminie do 30 kwietnia 1934 roku do stowarzyszenia na podstawie

postanowień § 9 i 12 poprzednio obowiązującego statutu, zachowują nadal swój charakter i będą zaliczeni do oddziału, na którego obszarze zamieszkują, który powinien im, bez pobierania składek, wystawiać corocznie legitymacje członkowskie. Posiadają oni wszystkie prawa członków zwyczajnych. Nowi członkowie dożywotni do stowarzyszenia przyjmowani nie będą.

§ 86. Członkowie wspierający, wpisani do stowarzyszenia na podstawie przepisów § 9 i 12 poprzednio obowiązującego statutu, powinni stać się, po zatwierdzeniu niniejszego statutu, członkami zwyczajnymi.

Prezes Polskiego Towarzystwa

Vice-Prezes

Turystyczno-Krajoznawczego

Al. Patkowski

Władysław Raczkiewicz

Sekretarz

J. Kolodziejczyk

Warszawa, dnia 15-go listopada 1934 r.

